

TRIBUNA

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 an 10 cor.
pe 1/2 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garsoni: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicare.

Astfel abonamentele, cât și inserțiile
nu sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate
Scrieri neînțelese nu se primesc.

Anul VIII.

NUMER de DUMINECĂ

Nr. 41.

SITUAȚIA.

Starea politică de azi, în țara noastră, nu prea este din cele mai liniștite; și de aceea, — vorba Românilor: n'aduc anii ce aduce ceasul, — într-o bună dimineață ne putem trezi cu lucruri neașteptate.

Cetitorii noștri au cunoștință de scrisoarea dela Geszt a primului-ministru, scrisoare prin care contele Tisza amenință cu revizuirea regulamentului dietei, cu scopul de a pune pedeci libertății cuvântului, sau mai bine zis pentru a putea împiedeca pe viitor putința de a se putea face obstrucție.

Pe cât părea de înțată în alvia păcii opoziția kossuthistă înaintea de publicarea scrisorii lui Tisza, pe atât s'a înveninat, după ce a văzut ce gânduri are acela și cum îl poartă Sâmbetele, — ca să întrebuițăm o vorbă românească.

Și iată, că îndată ce s'a deschis dieta, vorbitorii opoziției l-au luat înaintea pe primul-ministru, pentru scrisoarea sa dela Geszt.

Strămtorat contele Tisza, răspunde opoziției parlamentare, că el nu vrea să facă nimic din capul lui, fără învoirea dietei; și dacă opoziția se apucă de a-i face greutăți, nu va cere reformarea așa de radical a regulamentului, după-cum a crezut dînsul că e bine să se facă, ci va mai ceda, va mai lăsa...

Opoziția însă nu vrea să-i creadă, ci se teme că într-o bună zi, primul ministru, cum a surprins lumea politică cu scrisoarea dela Geszt, va surprinde și parlamentul cu reforma regulamentului dietei, cu introducerea așa numitei *cloture*, prin care se mărginește numărul îndreptățirilor de a vorbi la un obiect oarecare.

S'a apucat dar opoziția din parlament, ca să-i ia înaintea planului primului-ministru, și s'a năpustit asupra celui dintâi proiect pus la ordinea zilei, și vorbesc oratorii lor, de parcă nu-și dau rînd asupra învoielii comerciale provizorie cu Italia.

Opoziția își încearcă puterile, se vede, pentru a fi gata de lupta cea mare, de o nouă obstrucție.

Guvernului ce-i rămâne, în cazul acesta de făcut? S'au să părăsească gândul reformei regulamentului dietei, sau să ia lupta crâncenă, sau să disolve dieta.

Să retragă pe de-a-ntregul primul-ministru ceea ce a promis mamelucilor prin scrisoarea din Geszt, — e cam greu de crezut; să ia lupta din nou cu obstrucția, cine știe la ce rezultat nenorocit pentru dînsul poate ajunge. Rămâne dar în vedere, disolvarea.

Cum să vor desluși aceste lucruri, cu singuranță nu putem prevedea. Dar adevăr este, că noi trebuie să fim și să stăm cu

ochii deschiși, ca nici o întâmplare să nu ne găsească nepregătiți.

Trebuie să fim pregătiți și înțelegi, că la cel dintâi privilegiu, când ni-se va da să facem alegeri, să ne prezentăm în luptă, pentru a duce, pretulindem unde este român, cu cinste și, întrucât va ajuta și Dumnezeu, la biruința, steagul drepturilor și cererilor poporului nostru.

Și dacă așa trebuie să ne gândim în privința alegerilor pentru dietă, tot același gând să ne călăuzească în toate afacerile politice.

În curând în comitatul Aradului se vor face noul alegeri la congregație, după-mandatele sau durata dreptului de membri aleși ai congregației, se sfîrșește la o parte din membri.

Râvna noastră să fie, ca nu numai în locurile pe cari în trecut le-au cucerit Românii cu inimă pentru popor, să se aleagă tot Români, ci după-cum grosii locuitorilor din comitatul nostru român este, și reprezentanții lui să ajungă în majoritate în sala comitatului.

În scopul acesta să lucrăm și să luptăm dela mic pîn' la mare la alegerile ce vin, căci numai prin luptă și vrednicie trăiește și să înalță un neam.

Să luptăm dar, Român cu Român, pentru Român!

Kossuthiștii se supără. În parlamentul deschis abea s'a adus la ordinea zilei ratificarea convenției comerciale provizore cu Italia. Opoziția kossuthistă prin oratorul său Polonyi a combătut luarea la cunoștință a procedurii guvernului, care fără autorizația prealabilă a parlamentului, prin urmare călcînd constituția, a făcut convenție cu Italia.

Acest punct de vedere s'a adus pe tapet și în recenta ședință a partidului kossuthist, și s'a hotărît ca în parlament să se ia atitudine energică ostilă, față cu procedura guvernului.

Raportul între preoți și învățători.

Datorința bunei înțelegeri. — Sprijinul reciproc. — Demoralizarea poporului prin certele conducătorilor. — Strîngerea rîndurilor. — Punerea la cale a conferențelor mixte preoțești și învățătoarești.

Călătorul, care dorește să studieze progresele sau înapoierile poporului din vre-o parte oare-care a țării, când ajunge în o comună frumoasă, bine organizată, cu popor vioi și cu dare de mână, deștept în toate afacerile vieții, își oprește gândul la condu-

cătorii comunei aceleia. Și cine să fie ieri dacă nu preoții și învățătorii? Cu deplină mulțumire va vedea, convingându-se, că acești factori de mare valoare pentru cultură, și-au împlinit pe d'antregul înalta misiune, ce și-au luat asupra lor. — Când se va duce din comuna aceasta, va strînge cu căldură mâinile preotului și învățătorului, le va adresa cuvinte de laudă și îmbărbătare, îndemnându-l a se conduce în lucrările lor și pe mai departe de principii sănătoase, de dragoste frățească, de duhul bunei înțelegeri.

În căile cercetărilor sale va afla și comune destrăbălate, fără o viață regulată, case sărăcicioase pe lângă toată bogăția ascunsă și neexploatăată a pământului — și oprindu-și aci gândul la conducătorii, adică la preoți și învățători, suspinînd va reflecta: »Aici dușmănia sau patimile au nenorocit bietul popor«!

Își va zice apoi: »Nu! Tradițiile proaste i-au adus la sapă de lemn«!

Va merge la izvor, să-și răccrească sufletul. Și ce va găsi acolo? Balsam alinător? Apă vie? O, nu; ce va vedea și ce va găsi acolo, e oroare!

Preotul, pentru-că nu i-a cântat dascălul în strană pe podobie, îl înzultă pe acesta în terminii surugiești, înaintea poporului.

Dascălul, pentru-că i-a spus cineva dintre oameni, că preotului nu i-ar plăcea necurătenia în școală, folosește terminii foarte puțin pedagogici la adresa preotului, bine înțeles, iarăș în public.

Adînc consternat, călătorul nostru își va lua repede rămas bun, și de va avea destulă inimă, nainte de plecare, va administra fiecăruia câte un duș rece de morală, ca să țină minte, că între cei meniți de soarte a lucra împreună, adică între frați, nu pizma, ci pacea trebuie să domnească, — altfel nu sunt vrednici a se mândri cu numele de conducători firești ai poporului!

Împreună cu acest călător să ne facem și noi judecata: când corespundem ca preoți și învățători îndatoririlor legate de slujba noastră frumoasă și sublimă? Atunci, când dăm pilde de stabile poporului, prin certuri și porniri zavistnice, sau atunci când uniți în cugete și simțiri, mână în mână vom lucra cu spor, la mărirea neamului nostru?!

O minte înțelegătoare, un suflet senin, o inimă caldă și dornică pentru binele poporului, incontestabil va alege, ca răspuns partea din urmă a acestei întrebări!

Rămâne deci hotărît, că pentru asigurarea condițiilor de progres, farul de lumină este și rămâne buna înțelegere dintre noi.

Din această condițiune răsar ca din senin, un șir de lucruri bune și frumoase. Întâi de toate: sprijinul reciproc. — Învățătorul are nevoie urgentă a merge la Arad, la Oradea, la Timișoara. Te duci ca preot,

Il suplinești cu drag, și de-a veni vre-o năpastă pe capul lui, ești aci și îl aperi.

Ești singur paroh în comună, pleci la părinții tăi, cari se află în depărtare bolnavi, dascălul e avizat, că în urma plecării tale, a răposat cutare credincios. L'ai rugat să te avizeze telegrafic. O face bucuros; cazul se întâmplă, telegrama vine la timp, vii, îți faci datorița, ș'apoi puțin te privește că mai sunt, ici-colo, oameni, cărora le place și când faci binele, să caute și să afle răul!

Dascălul te-a apărut, — tu ești mulțumit în conștiință, nemulțumirea n'a putut croi un curent dușmănos contra ta, și-i bine.

Mai sunt apoi alte și alte cazuri, cari nu se afișează în public, dela cari însă de multe ori atârna demoralizarea poporului. — Dintr'o vorbă, dintr'o acțiune, une-ori inofensivă, — atingi susceptibilitatea cuiva, — tu contra dascălului și dascălul contra ta! Poporul se împarte în două partide. Una a ta, alta a mea. Eu le dau să bee, prin birturi, la mine acasă oamenilor, și stau de-o parte, rid și mă bucur, când văd cum sar ca fiarele ai mei pe ai tăi! Tu mergi însuși în birt cu ei, le cânti că ai glas frumos, le vorbești pe plac, ba-i și săruți în beție, și trecând pe lângă mine, mă cinstești cu vorbe de mahala, cu gratificări surugiești, și te bucuri, că ai tăi, ca lupii urlă când le comanzi să urle, și fac tărăboi infernal în preajma casei mele!

Poporul astfel împărțit, continuă lupta în alte forme, sub alte împregiurări și în loc să-i ai pe toți, ca preot, fi sufletești, pe unii îi ai scule până este beutură, pe alții dujmani de moarte; tot aceasta e situația și între învățătorii, cu părinții elevilor și cu foștii sei elevi!

Pentru dăltăturarea acestor grozave păcate, cari din nefericire în dese locuri sunt pedece pe zeii de ani la înaintarea în cultură și morală a poporului nostru, se impune stringerea rîndurilor. Sub asta înțeleg să se adune toți cei buni și recunoscuți de atari, să chibzuiască asupra modului de sanare a răului și să aplice — între frați — măsuri cât mai riguroase pentru ajungerea țintei.

Înainte de toate ar servi pentru promovarea ideilor bune, punerea la cale a conferențelor mixte preoțești și învățătoarești, unde s'ar putea discuta și rezolvi multe chestiuni delicate, s'ar rupe multe noduri gordiene, s'ar închege o frație și o emulare nobilă pentru binele și fericirea poporului, și prin ea, cimentarea raportului de sinceritate în munca pentru fericirea noastră proprie!

De ne-am iubi și am fi frați, cei-ce știm multe am învăța cu drag în aceste conferențe, pe cei-ce știu mai puține; dar așa, că nu ne prea iubim, ne poartă ambiția pe căi păcătoase să ridicăm umărul și să privim de sus pe cel, ce ni-se pare, că știe puțin.

Cultura se arată prin bunătate și noblețea. Cu trimbița nu se poate buciama cine are și cine nu, o minte cumpănită și un suflet înălțat!

Cherechiu, 1904.

Al. Munteanu alui Vasile,
preot.

Alegerile congregaționale.

Mandatele unei părți a membrilor congregațiunii comitatului Arad expiră în sesiunea aceasta. Iată lista membrilor aleși în anul 1898, al căror mandat expiră acum:

Cercul Aradului, districtul *Ujpanat*: Balogh Zoltán, Nachtnebel Ödön, Vassoczy Ferenc; districtul *Glogovaț*: Orodý Nándor, Schauer Ádám; districtul *Ghioroc*: Tabajdi Gyula, Isaiá Montá, Pálya Mátyás; districtul *Curtici*: Dr. Dálnoki Nagy Lajos, Szikszay Lajos, Dr. Sever Ispravníc; districtul *Sobocheți*: Pavel Milovan, Nicolae Conopșan, Vásárhelyi Dezső; districtul *Zimandului*: Rácz Márton, Dr. Parecz Ghula, Dr. Kugler István.

Cercul Pecchei, districtul *Pecica I.*: Szomoru István, Eliász Simon, Dr. Köpf Iános; districtul *Pecica II.*: Gál Pál jun., Katona Mihály, Nagy József, Kelemen István; districtul *Pecica-Română I.*: Terény Sándor, Emanuel Caracioni, Dr. Nicolae Ciacian, Alexiu Igrășan; distr. *Pecica-Română II.*: Titu Vuculescu, Trifon Igrășan, Nicolae Dragoș; districtul *Forrai-Nagyváros*: Dr. Fábrián Lajos, Dr. Meszlényi Antal; distr. *Semlac*: Teodor Guleșiu, Schäffer György; distr. *Peregulul-mic*: Dr. Csernovits Diodor, Oláh Árpád.

Cercul Șiriet, districtul *Comlăuș*: Augustin Boțoc, Moise Zaslo; distr. *Făgekasvassand*: Székalla József, Parecz György; distr. *Uj-Szt.-Anna*: Zorád Ferenc, Schöller Andor, Müller Iván, Volf Tivadar, Horváth József; distr. *Covasina*: Nicolae Bultea, Gavra Berzovan; distr. *Șiria*: Vasile Popovici, Vasile Bistran, Iulius Herbay, Ioan Russu Șirianu, Romul Ciorogariu; distr. *Șiria-ung.*: Traian Terebent, † Ioan Petran; distr. *Pâncota*: Ignatie Blăgan, Ioan Seredan, Simion Buda.

Cercul Târnova, distr. *Agriș*: George Pop, Ioan Morariu, Romulus Motorca, Petru Vancu; distr. *Tauf*: Ioan Nica, Königsegg Lajos graf; distr. *Târnova*: Ambrosie Ungurean, Kálá Gyula, Mesterházy Sándor, Dénes István; distr. *Drauf*: Muszay Géza, Brück Gyula, Melentie Pap.

Cercul M.-Radna, distr. *Bârșava*: Possevits Gusztáv, Sava Raicu, George Telescu, Traian Vătan; distr. *Totvărădia*: Vasile Beleş, Petru Muntean, Lovich Gyula; distr. *Soborșin*: Bárdy Kálmán, Protasie Givulescu, Csukay Sándor; distr. *Radna*: Petru Popovici, Kömives István, Nicolae Oncu; distr. *Petriș*: Ioan Beleş, Ignatie Pap, Petru Vesa.

Cercul Halmaj, distr. *Nagyhalmagy*: Dr. Lengyel Sándor, Ioan Groza, Petru Truța, Stóger Vendel; distr. *Civct*: Frits Lajos, Darányi János, George Ionescu, Skonda László, Horvát Géza.

Cercul Borosebes, distr. *Iosázel*: Ioan Caracionyi, Öry Sándor, Cornel Lázár; distr. *Borosebes*: Dimitrie Curta, Seress Ferencz, Dr. Baross Ferenc; distr. *Buthent*: Iuliu Bodea, Kiurszki Iván, Baumgartner János; distr. *Alesil*: Nicolae Mladin, Arpad Cacinca, Nicolae Papp, George Lupsa.

Cercul Borșineu: Dr. Solymossy Lajos Boczkó Mátyás, Dr. Chilag Ignác, Borsos Géza, Suhajda Béla, Vereszes Lajos.

Cercul Chișineu: Dr. Ioan Trailescu, Dr. Cornel Ardelean, Laurențiu Toader, Dumitru Muscan, Szücs József, Mărek Béla, † Ormos Péter, Méhes Gáspár, Varga György, Varga Aurel, Hollossy Kálmán, Ioan Ardelean, Iosif Cocos, Édes Elemér, Zachariás Dezső.

Cercul Alechea: George Turic, Frankó János, Dán Iozsef, Moller Simon, Vittmann János, Braun Ferenc, Ament János, Baross László, Striffler Ádám, Salacz Gyula, Fodor Imre, Csobris György, Szentes Mihály, Rajla Márton, Hatzelhofer Ádám.

Punem în vedere alegătorilor Români ca în situația în care ne găsim să dea a-salt locurilor ocupate în trecut de străini, pentru a le cuceri, în folosul ideii noastre naționale.

NAPOLÉON BONAPARTE.

(Urmare și fine.)

Infanterie, cavalerie, tunuri, care de transport se încurcau una într'alta în groaznică învâlmășeală. Totul se prefăcu într'un convoiu care fugă și răpi cu sine și vechea gardă, ce stătea în rezervă. În zăpăceala aceasta enormă era imposibil de a țineă cea mai mică ordine. Chiar nici trupele de gardă, cari păzeau pe împăratul, nu putură rezista uriașului val. Napoleon căuta disperat moartea. Oficerii săi d'abea fură în stare de a-l duce cu puterea. Munițiile, proviziunile, tunurile, toate au perit în bătălia aceasta și pierderile de oameni ale Francezilor se urcau la 40.000 morți, răniți sau prizonieri. Armata franceză nici odată nu a îndurat o înfrângere așa mare.

Aceasta a fost trista zi dela Waterloo, care printr'o lovitură nimici toate speranțele lui Napoleon.

Poporul din Paris primi rece pe împăratul, care se întoarse învins și fără de armată acasă. Ministrul lui îi veni în cale cu impunități, ca și când el ar fi fost vina la toate. Casa deputaților se declară, la propunerea lui Lafayette, de nedisolubilă și e trădător de patrie, cel care ar disolva-o.

Cu acest pas puseră mâna pe puterea de stat. Acum deja și cei mai înflăcărați credincioși ai împăratului îl sfătuiă să se supună sorței nemilostive și să-și subscrie actul de abdicare. Napoleon zdrobit își subscrie abdicarea, declarând însă pe fiul său Napoleon II

de împărat al Francezilor. Dar camera deputaților nu primi aceasta, ci alege un guvern provizor de cinci membrii, sub prezidența intrigantului Fouché.

Fouché se grăbi după aceasta de a îndepărta pe Napoleon din Paris. Dispoziția poporului se schimbă repede și miliția deja pretindea, ca să-l pună pe Napoleon earăși în fruntea ei. Napoleon însuși își oferii serviciile guvernului provizor, ca și simplu general. Trupele dujmane se apropiau de Paris și Napoleon voia să între și el în rîndul celorlalți cetățeni, ca să-și apere patria.

Dar Fouché avea alte ținte. Deja pe atunci începuseră negocierile secrete cu regele Ludovic XVIII. El zorea deci pe Napoleon ca să fugă. Împăratul căzut, voia să călătorească la America. Corăbiile engleze însă îi închise drumul. El stete câte-va zile la îndoială ce să facă. În sfârșit luând un pas decisiv, se aruncă cu totul în brațele Englezilor. Scrise o epistolă prințului regent.

„Alteța regească! Zbuciumat de partidele, ce sfășie patria mea și alungat de cele mai mari puteri al Europei, mi-am încheiat cariera politică. Ca un Themistocle, caut ospitalitatea națiunii engleze. Sunt sub scutul legilor englezești, pe cari le cer dela alteța d-tale regească, fiind d-ta cel mai puternic, constant și nobil reprezentant al lor“.

La această hotărîre marinimoasă guvernul englez răspunse cu o faptă demnă de un guvern ticălos și mizerabil. Insula Santa-Elena fu desemnată de viitoarea locuință a „generalului Bonaparte“.

Napoleon protestă vehement contra acestei mișelii. „Eu sunt oaspele, ear nu prizonierul Angliei; m'am predat de bună voie sub scutul legilor ei“.

Dar indignarea și protestarea sa fură zadarnice. Ce ar fi putut face, când era deja pe bordul corăbiei englezești „Bellerophon“, în mâinile inamicului?

Soartea, pe care i-au croit-o lui, era o prinsoare pe o insulă stearpă de stânci din mijlocul oceanului Atlantic, în depărtare mare de întreaga lume civilizată. Numai o speranță îi mai rămânea: clima cea nesănătoasă a insulei va schimba în curând prinsoarea în moarte.

La mizeria ce o făcea guvernul englez și într'acea că îi denegă titlul de împărat, Napoleon răspunse numai printr'un zimbet amar. Urmele gloriei sale nu i-le vor putea șterge din cartea istoriei universale; vor străluci în vecl acolo.

XXII.

La 11 August plecă acea corabie, care trebuia să-l ducă pe marele bărbat căzut la locul prinsoarei lui. La 15 Octombrie sosi la insula Santa-Elena.

Cei mai credincioși dintre credincioșii lui îl însoțiră și aci. Camerierul lui contele de Las Casas și generalii: Bertrand, Montholon și Gourgand formau mica-i escortă, pe care guvernul englez a mai lăsat-o să-l însoțească. Mulți voiau să meargă cu el, căzura plângând la picioarele lui rugându-l să-l lase să vină cu el. Însă guvernul englez le respinse rugămintele.

Acei vre-o câțiva oameni, cari formau acum singura societate a lui Napoleon, se pur-

DIN DEȚA.

— Ședința dela 19 Octobru. —

În ședința de Mercuri a urmat desbaterea asupra provizoriului italo-austro-ungar. Deja înainte de începerea ședinței marele intendent al obstrucției, Argus, alias Kubik Béla împărțea rolurile cum aveau oratorii să vorbească și în ce ordine.

A vorbit din partea opoziției Dr. Nagy Sándor, deputatul Nădlacului, ear din partea partidului guvernamental iurisconsultul Nagy Ferencz, care era mereu întrerupt. La urmă Kossuth void probabil să-l prindă cu vorba pe Tisza, l-a înțrebat pe prim-ministru, dacă să ține de cuvânt, că Ungaria va avea dreptul să rupă tratatul cu Italia. Tisza a răspuns hotărât că da are acest drept.

În sfârșit mai vorbi în afacere personală și Polónyi, după care ședința se ridică la 2 ore d. a.

Războiul ruso-japonez.

Măcelul din Extremul orient.

Telegramele sosite de pe câmpul de război vestesc despre un măcel atât de îngrozitor, de fanatic și fără păreche de care până azi nu s'a pomenit în istoria neamurilor. Lupta se dă cu ce vine la mână, cu sabia, cuțitul, patul puștii, pumnul, chiar și cu pietrii. Peste tot locul Rușii trag scurta, căci din naintea curagiului nemi pomenit și a mâniei turbate a Japonezilor pretutindeni se retrag în tuga nebună, ce seamănă mai mult a panică, lăsând muniții și miile de cadavre în urma lor. Într'acea se dă ca sigur capitularea iminentă a Port-Arthurului.

Se zice în telegramele din Petersburg, că Rușii au obținut câte-va rezultate; dar prea amară este bucuria lor, căci alte telegrame vestesc, că Rușii au fost bătuti pe întregul front, așa că dacă au și avut nițică izbândă, aceea a perit ca beșica de apă. Se mai vestește, că Japonezii ar fi învoiți să pună pace, dacă țarul face propunerea. Acesta însă fudul cum au fost țarii în tot deauna până la ultima catastrofă, nici să audă nu voiește, ci se zice, că ar fi hotărât

să cedeze deocamdată Mandciuria Japonezilor, până strânge armată de 600.000 la frontieră, ca să înceapă din nou războiul. Socotați fără birtaș aceasta, căci diplomația japoneză încă va ști ce face, pentru a-i tăia pofta de a se mai război.

Dăm aci următoarele telegrame:

Petersburg, 18 Oct. Bătălia dela 16 Oct. a fost cea mai îngrozitoare dintre toate luptele.

Londra, 18 Oct. Vestile sosite de pe câmpul de luptă spun episoade despre felul cum se rezboiesc ambii beligeranți. Generalul Oku se trudește acum să taie retragerea Rușilor. Raportorul de pe câmpul de război povestește, cum soldații luptă cu baionetele, cuțitul și patul puștii. Miile răniților zac ore lungi pe câmpul de luptă, ear alții lamentează, strigând după ajutor. Nici buibutul tunurilor nu se aude de vaetul răniților, cari tipă de durere, încât și-se strânge inima de milă.

Londra, 18 Oct. Agența Reuter vestește din Tokio cu datul de ieri:

Rușii au îndreptat un atac exasperat contra pozițiilor lui Oku, ear noaptea trecută au atacat și pe Nodzu și Kuroki, însă peste tot locul au fost bătuti și respinși cu mari pierderi.

Dela Port-Arthur.

Roma 18 Oct. Generalul comandant de fort Stoessel a oferit capitulația orașului Port-Arthur sub condițiunea că Japonezii îi lasă fortul Liaotesan unde i-se află toate lucrurile de război.

Londra, 18 Oct. Port Arthurul este de nou bombardat.

Londra, 19 Oct. Aici de nou se vorbește de pace. Japonia este înclinată să pună pace, însă Rusia a refuzat categoric.

Berlin, 18 Oct. Lui „Voss Zeitg” i-se telegrafează: În Petersburg se vorbește, că țarul este preocupat de un nou plan de război: să renunțe deocamdată la Mandciuria și să organizeze o nouă armată de 600.000 pentru a începe de nou campania.

Tokio, Mareșalul Oyama vestește cu datul de 3 Octombrie, că numărul Rușilor

găsiți morți în fața frontului armatei drepte japoneze, este de 4500.

Au mai fost făcuți prizonieri încă 100 soldați ruși. Pierderile totale ale Rușilor în această parte a câmpului de bătălie sunt evaluate la mai mult de 20.000 oameni.

Berlin, 18 Oct. Lupta cea mai groaznică s'a dat pe o colină singură. Aici Japonezii au străpuns pe comandantul rus aruncându-l jos de pe colină.

Roma, 18 Oct. Dela cartierul mareșalului Oyama se vestește, că toate vestile cari vorbesc despre pierderile Japonezilor sunt neadevărate. Nu este adevărat nici aceea, că Japonezii ar fi pierdut un singur tun. Japonezii pușcă din tunurile luate dela Ruși la Yalu și la Kintșu. Oyama cere alte 70.000 soldați în ajutor.

Tokio, 17 Oct. Rapoartele lui Oyama fac dări amenunțite asupra evenimentelor. Oyama spune, că dela 10 până la 14 c. necurmat urma lupta cu rezultat favorabil Japonezilor pe întreaga linie. Dușmanul era numeric superior, și nu numai că a fost bătut, dar a fost luat și la goană. Îi strâmtorăm pe Ruși, zice Oyama, la riul Hun. Mai mult ca 30 tunuri am luat dela Ruși. Numărul prizonierilor face mai multe sute. Dușmanul a dat de mal cu planul său.

Telegramele dela 19 Octombrie vesteau mari învingeri rusești. Știrile sosite ieri însă desmintesc toate, până chiar și Rușii, că despre învingere rusească mai însemnată nici pomenire. Nici vorbă, că Rușii ar fi împins îndărăt armata lui Oku și Nodzu, și că ar fi reușit să impresoare aripa stângă Japoneză. Faptul adevărat, precum se vestește din cartierul lui Oku este că japonezii n'au reușit să taie retragerea Rușilor. De altcum în depeșă raportorului agenței Reuter la Londra se spune hotărât, că Rușii atacând aripa dreaptă a Japonezilor au fost respinși. Ziarului „Tag. Rundschau” îi se telegrafează din Tokio, că mareșalul Oyama au luat deja ofensiva în contra centrului rusec. Ear o altă depeșă din Petersburg declară de ficțiune știrea respândită despre forțarea centrului armatei Japonezilor de către Ruși.

tau și aci în prinsoarca dela Sânta-Elena, ca și când ar fi șezut și acum pe tronul dela palatul Tuileries. Fidelitatea și stima, pe cari le producea oamenii mari în suflete simțitoare, nu s'a declarat niciodată în formă mai nobilă ca și aci.

O căscioară de câmp era palatul împăratului. Lângă ea era o grădinuță, în care de multe ori săpa și el. În timpurile din urmă acesta i-a fost așa zicând singurul exercițiu corporal. Călaritul nu-l mai continuă, de oare-cel îl supăra faptul că îl spionează mereu un oficer englez în urmărea totdeauna din depărtare.

Guvernul englez a fost destul de mic la suflet și în acea, că restrânse chiar și cheltuielile zilnice ale înaltului prizonier.

Această sgarcenie nerușinată îl amări grozav pe Napoleon, făcând imputări vehemente lui Hudson Lowe, Guvernatorul voie să se scuze. Napoleon răspunse și mai violent și-l îndrumă la ordine.

Această lecție îl atinse grav pe brutalul om și de aci încolo îl năcăjea pe prizonier, unde numai putea. Guvernul englez și-a ales bine temnicerul.

Neplăcerile aceste de toată ziua și totală lipsă a mișcării slăbiră din tamielii sănătatea cea de oțel a lui Napoleon. În 1819 era deja bolnăvicios și mama lui Napoleon trimise la Sânta-Elena cu permisiunea guvernului englez un medic, pe profesorul Antomachi din Florența. Acesta era compatriot cu împăratul, fiind născut în Corsica, și aceasta aduse că Napoleon, care începuse să fie foarte neîncrezător către tot ce era străin, îl primi mai amical.

Mare parte din anul 1820 trecu prin boale continue, dar cu toate acestea împăratul lucra cu diligență, citea sau își dicta memoriile lui Montholon. Începând cu 17 Martie 1821 nici nu se mai putu ridica din pat. Adevărat că putea încă să mănânce, însă foarte puțin și pofta-i de mâncare se făcea din zi în zi tot mai slabă.

Oficerul de gardă, care trebuia să facă zilnic raport despre Napoleon, anunță guvernatorului că de 24 ore nu l-a văzut pe generalul Bonaparte. Hudson Lowe credea că se pregătește ceva în ascuns și Napoleon vrea să fugă, pretindea deci grobian ca să-l lase pe oficer în casă spre a se asigura cu propriul lui ochi despre prezența lui Napoleon, căci în caz contrar sparge ușile. Ca să prevină unei grobianități așa de mari, generalii Bertrand și Montholon s'au înțeles între ei ca să cheme și pe medicul englez Arnott la patul bolnavului, ca astfel acesta să facă raport zilnic guvernatorului.

În 21 Aprilie bolnavul simțea deja că i-se apropie sfârșitul. Chemă pe abatele Vignali și începuse să vorbească cu el despre moartea sa. Ear când privirea-i se opri pe fața-i sceptică și îndoielnică a lui Antomachi, se întoarse spre acesta. „D-ta”, îi zise, „se înțelege că te-ai ridicat peste această slăbiciune, dar eu nu sunt nici filosof, nici medic. Eu cred în Dumnezeu, mi-am păstrat religia strămoșilor mei. Nu poate ori-cine tăgădui că este Dumnezeu.”

În cele din urmă zile ale lui April încă se putea ridica din pat. Aerisându-i odaia, prietini săi voia să-l ducă în cealaltă odaie.

„Nu”, — zise, „încă nu trebuie să mă duceti, atunci, când voiu muri, — da; acum numai spriginii-mă”.

Boala ucigătoare se agrava într'aceasta zi de zi. Suferea de cancer de stomach. Acum deja nu mai putea mânca nimic.

„Dacă voiu muri”, — îi zise doctorului, doresc ca să-mi faci autopsia. Inima să mi-o pui în spirt și să o duci la Parma, iubitei mele Luize. Îi veți spune ce mult am iubit-o și că niciodată n'am încetat a o iubi... Mergi apoi la Roma, la mamă-mea, la rudele mele și spune-le că Marele Napoleon a murit în cea mai mizerabilă situație, despoiat de toate. Spune-le că închizând ochii a lăsat oroarea și rușinea morții sale ca moștenire tuturor familiilor domnitoare”.

Îi veni ferbințel și bolnavul vorbea fără conștiință. „Steingel! Desaix! Mussena! Victoria e a noastră! Nainte! Fugiți! Îi ajungem!”

Sări din pat și căzu în nesimțire.

În ziua următoare, în 3 Maiu, se împărțasi cu ultimelă taine. Avea încă momente lucide. În 4 Maiu trăgea de mparte toată ziua. În 5 Maiu des de dimineață pe corpul lui Napoleon se arătau primele semne ale descompunerii. Trupu-i începu să se răcească. Soția mareșalului Bertrand, ea însăși bolnavă, se repede în odaia muribundului împreună cu copiii săi. Toți ingenunchează, prinseră mâinile muribundului, le acopere cu sărutări și lacrimi. În odaie se aude strigătul durerei sfâșietoare. Erau 9 ore fără 10 minute. Napoleon încetă de a mai trăi. Trad. după Aldor de: *Mircea*.

— Știri mărunte la războiu. —

— Mikadul a trimis primului ministru japonez următorul manifest adresat națiunii:

„Dela începutul ostilităților, armata și flota noastră a dat dovezi de strălucit devotament și bravură și fiindcă funcționarii și poporul au urmat în unanimitate îndemnul nostru, am avut să însemnăm pas cu pas progrese continue. Cu toate acestea, perspectivele noastre pentru un succes definitiv sunt încă depărtate. Sper că sinceritatea sentimentului național ne va înlesni a ne realiza scopul nostru final“. Manifestul ar fi făcut o foarte bună impresie.

— Corespondentul ziarului Figaro anunță din Petersburg: „Japonezii au împănă punctele cele mai importante ale Chinei cu emisari, cari ar afla populațiunea în contra tuturor străinilor și ar pregăti tulburări de felul celor de când cu răscoala Boxerilor. În cazul unei eventuale înfrângerii a Japonezilor, aceste tulburări, în legătură cu măcelărirea Europeanilor, ar fi să exercite o presiune asupra Rusiei și să silească pe Ruși, a pune Japonezilor, condiții de pace mai ușoare, căci numai astfel ar înceta revoltele sângeroase. Japonezii speră că toate națiunile europene se vor uni pentru a face o presiune asupra Rusiei“. Corespondentul adaugă: Planul pare foarte ingenios, dar intențiile sunt prea evidente, și Japonezii cu greu vor reuși în chipul acesta. Afară de aceasta cei din Petersburg cred a ști că Japonezii întrebunțează noul explozive pe cari le numesc contra mine și pe cari voiesc a le folosi în contra întăririlor dela Port-Arthur. Noul bombe ar consta din pungi de cauciuc umplute cu materie explozivă. Există de asemenea temerea că mici vase japoneze vor urmări flota Balticeii în drumul ei prin apele daneze, engleze și spaniole și cu ajutorul noulor mașini infernale o vor arunca în aer în timpul nopții.

— Asupra viitoarelor planuri de războiu ale Japonezilor, ziarul Daily Telegraph primește din Shanghai uruătoarele: Japonezii recunosc că la 28, luna trecută, au suferit pierderi simțitoare la Port-Arthur, dar tot speră că vor cucerii cetatea până la sfârșitul lunii Octombrie. Ei așeza din nou pe linia de luptă tunuri grele. În scopul acesta vor fi dezarmate și golite chiar forturile și arsenalele din Japonia. Apoi, Japonezii își vor întări foarte mult trupele de pe câmpul de războiu. Două divizii au fost trimise la Liaoyang, iar una la Gensan, unde va urma o altă divizie. Afară de aceasta, numeroase detașamente au plecat spre Port-Arthur și în alte direcțiuni. Japonezii n'au de gând să înainteze în direcția nordică dincolo de Mukden, pe care voiesc să-l ocupe — spre a-și asigura pe timpul iernei șoseaua ce duce dela Liaoyang la Viu și mica linie ferată din partea locului. Numai în împrejurii extra-ordinare își vor întinde ei, în anul acesta ofensivă, până la Tiengling. Se afirmă că se va face o demonstrație din baia Possiet în contra Vladivostokului și pentru aceasta vor servi două divizii, ce vor fi trimise la Gensan. Această expediție va fi urmărită de corespondenți și atașai străini. De altă parte, se crede că adevăratul scop al expediției ar fi insula Sachalin.

Corespondență.

Alegere de vice-notar în Semlac.

Inainte de anul 1870 George Adamovici fost vice notar în Semlac s-a ales notar în comuna Ianova, prin ce postul de vice-notar a rămas în vacanță, și deși comuna Semlac numără atunci peste 6000 locuitori, — ear astăzi aproape 7000 — totuși notarul de atunci Sigismund Rajla fiind în amicitie cu comitele suprem Tabajdi, a făcut să se sisteze postul de vice-notar ținând pe spesele comunei 2 scriitori, iar venitele din notariat le puneau Zsiga băcsi în buzunar.

După moartea lui Rajla a venit în comună actualul notar Bedrich Lajos, acesta încă a mână-o cu 2 scriitori până la un timp, dar în anul din urmă nu-i erau destul, ci solicita pe lângă reprezentanța comunală pentru al 3-lea scriitor, reprezentanții comunei însă nu erau aplecați a susținea atâți scriitori, ei au hotărât încă în luna Ianuar să se înființeze postul de vice-notar. De atunci treaba a stat baltă, și nimenea nu-și putea explica cauza.

Deodată numai ne trezim, că pentru postul de vice-notar e publicat concurs și ziua alegerii deșiptă pe 6 Octombrie st. n.

În împrejurările de astăzi nici nu visam, că un Român să dobândească acest post, pentru că sau nu, ni-se va candida Român, sau de se va și candida nu vom putea învinge, deoarece din 48 reprezentanți numai 17 sunt Români și 31 străini aproape de două ori; ear aceștia nu votează pentru Român.

În fața acestei situații, nu cutează omul nici se facă pași, totuși a încerca nu numai că este iertat, ci și laudabil. Îndatăce am fost informați despre ziua alegerii, preotul Demetriu Ganea a intrunit într-o conferință pe toți alegătorii Români, unde a arătat necesitatea de avea și noi un Român la comună, pentru-că și așa suntem asupriți din toate părțile, și să fie toți alegătorii Români solidari, să-și dea toți voturile numai pentru candidatul Român.

Conferința a succedat, de toți s'au declarat că vor ține laolaltă și se vor prezenta la alegere cu toții.

Pretoarele cercului S. Bocșan fiind împedecate prin boală, a fost înlocuit prin pretoarele Aradului Dr. Fülöp Lajos, om cu inimă bună și afabil după cum l-am văzut prima dată.

Acesta escurgând în comună pentru alegere: a candidat pe ungurul Busi și pe 2 Români; pe N. Givu din Vadas și pe Christof Adamovici fiul preotului din Semlac. — Candidarea aceasta ne-au făcut veseli, și din 21 pepturi a izbucnit deodată un strigăt profund: „trăească Adamovici“, nici contrarii nu au fost mai puțin leneși și ei strigau Busi, Busi, Busi. — Președintele alegerii, ca să facă pe voia tuturor a ordonat votare, a cărui rezultat a fost: 33 voturi date, dintre care 21 pentru Adamovici și 12 pentru Busi, astfel Adamovici a fost proclamat de ales.

Văzând aceasta contrarii, se strecurau pe întrecute din sala de alegere, chiar și bărbatul de încredere s'a sculat ca mușcat de șerpe și eșind nu s'a mai întors să subscrie protocolul de alegere. Din partea Românilor însuflețirea era la culme, și toți se mirau atât de curajul cu care am început acțiunea, cât și de rezultat. De ce-riul, ca și în inima poporului român să se deștepte simțul de interes pentru cauzele sale.

Semlac, 18 Octombrie 1904.

Un alegător.

Din străinătate.

Tratate de comerț. „N. Fr. Presse“ scrie: Se spune că Germania a făcut concesii Rusiei și României în privința exportului de vite și de carne. Până acuma era oprit din Rusia: Importul și transitul de vite albe vii, de oi, de carne proaspătă de oaie, de capre vii, de orice alte rumegătoare, de porci vii, de bucăți proaspete de carne de vacă, oae, de capre (laptele, smântâna, untul, brânza puteau).

De asemenea era oprit importul de gunoii (bălegaru), de carne proaspătă de porc și de orice preparate din ea, afară carnea fiartă de tot și de osânză. Era oprit importul de păsări vii. Importul și transitul cailor și al găștelor vii erau mărginite. La 22 Maiu 1890 o hotărâre a consiliului federal a admis intrarea unor oi de prăsilă.

La 14 Iulie 1889 un decret imperial a îngăduit importul porcilor vii în anumite orașe de pe lângă graniță și în număr fixat. Dar carnea acestora nu poate fi scoasă din acele ținuturi. S'a îngăduit importul de păsări pe la Eydkuhnen și Prostken.

Din România era oprit importul și transitul vitelor albe vii, de asemenea și carnea proaspătă de vite albe, de oi și capre, apoi oile și caprele vii, porcii vii (excepție putea face cancelarul în baza ordonanței dela 14 Iulie 1889); de asemenea era oprită importarea și transitul a bucăți de vite albe, capre, oi și orice produse (afară de lapte, smântână, unt); de asemenea era oprit gunoii; carnea de porc proaspătă sau preparată era oprită afară de cea fiartă de tot și de osânză; oprite erau și părțile crude de oae, capre și porci.

Cătră On. abonați!

Rugăm pe on. noștri abonați să binevoiască a ne trimite costul abonamentului cel mult până în 25 Oct. st. n. altfel li-se va sista trimiterea foil.

Administrațiunea „TRIBUNEI“.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 21 Octombrie 1904.

— Procesele noastre. Săptămâna viitoare, Mercuri și Joul, se vor pertracta procesele de presă, intentate ziarului nostru, înaintea Curții cu jurați din Oradea mare. Redactorul nostru dl Sever Bocu ca autor al articolelor incriminate, se va prezenta având de apărător pe distinsul avocat Dr. Ioan Suciu. Atât publicul maghiar cât și cel român manifestă o deosebită interesare față de aceste procese, despre care se știe că sunt puse la cale din partea guvernului pentru a da lovitură ziarului nostru.

— Curtea la Gődöllö. Din Gődöllö se telegreafează cu datul de ieri: Ducesa de Bavaria Gizella a sosit Mercuri aici. La gară a fost întâmpinată de M. Sa și ducele de Bavaria Leopold. M. Sa a fost ieri la Valk, la vânatoare de porci sălbatici, ear suita Sa la vânatoare la Kerepes. Azi după amiază regele s'a dus la Isaszeg, ear mâine va fi în pădurea dela Havaszt o mare goană.

— Pentru istoria bisericii române. Conscient de importanța studiului istoriei noastre naționale-bisericești, presidiul Consistorului gr. or. rom. din Oradea-Mare a lansat un circular, pe care îl recomandăm și îl punem în vedere, cu îndatorire de satisfacere, tuturor factorilor competenți din țara noastră. Iată textul circularului adresate tuturor protopopiatelor și oficiilor parohiale din districtul consistorului ort. rom. din Oradea-Mare:

„Istoria, după biblie, trebuie să fie, și a fost totdeauna cartea de căpetenie a popoarelor, și a fie-cărui om îndeosebi, pentru că fieștecare stare, fieștecare profesie află în ea regulă de purtare, sfat la îndoierile sale, învățătură la neștiința sa, îndemn la slavă și la fapta bună.“ (Michail Cogălniceanu).

Istoria bisericii ortodoxe române încă nu e scrisă complect; trecutul, organizațiunea ierarhică și dezvoltarea ei în cursul timpului, luptele ce a susținut pentru apărarea și conservarea credinței și a legii strămoșești, osebit în patria noastră, în regatul ungar, sunt puțin cunoscute. Documentele istorice, câte vor fi scăpat prin vijeliile vremilor trecute, zac ascunse și neexploatate în archive și biblioteci, sau risipite pe la particulari, în lipsa cercetărilor și a mijloacelor.

Necunoștința istoriei, lipsa icoanei trecutului nostru sunt imens de păgubitoare pentru creșterea și luminarea generațiunilor tinere, căci, cum zice Cicero: „a nu ști ce s'a întâmplat înainte de a fi născut, este ca și cum am fi neconținți prunci.“

Biserica ortodoxă în păzita de Dumnezeu eparchie a Aradului are și ea trecutul său, bogat în evenimente mărețe din viața religioasă a poporului român, mai ales în districtul Consistorului Orăzilor-marți. A desvâli acest trecut, a aduna materialul istoric, documentele, inscripțiunile, și însemnările vechi, pentru a construi istoria bisericii în diecesa Aradului, este problema ce ni-se impune ca o necesitate de primă ordine.

La realizarea și desăvârșirea acestei importante lucrări pe terenul atât de vast al cercetărilor istorice, unde secerișul e atât de mult și lucrătorii așa puținți, chemați sunt a da tot concursul și spriginul lor preoții, căci, ei sunt apostolii culturii și străgerii bisericii, în toate timpurile.

În vederea acestui oficiu și în alte chemări preoțești, și în conformitate cu concludul sindului eparchial de sub Nr. 55—904. prin acest ordin circular dispunem următoarele:

1. Fiecare preot este îndatorat a face (scrie) cronica bisericeii la care servește sub titlul: „Cronica bisericeii parohiale din comuna N. N.“ în care va expune hramul bisericeii, materialul din care e edificată, (lemn, cărămidă, piatră), este zugrăvită sau ba, și în afară de icoanele sfinte obicinuite, se găsesc și altele de icoane pe pereții bisericeii, și ce reprezintă? În care an s'a edificat? În ce stare se găsește biserica, bună, mediocră ori slabă? Cine sunt ctitorii sau întemeietorii bisericeii? Când și prin care episcop s'a sfințit? Înainte de întemeierea bisericeii de astăzi, existat'a altă biserică mai veche? La care an și prin cine s'a întemeiat cea mai veche biserică în comună? Care sunt datele despre existența ei? Pe lângă datele istorice preotul va expune aci povestirile și tradițiunile rămase din bătrâni relativ la trecutul bisericeii în respectiva comună.

2. Ce cărți are biserica, înregistrând pe rând nu numai cărțile cele sfinte ci tot felul de cărți, ce se vor găsi în biserică, transcriind sau decopiind frontispiciul sau titlul întreg al fiecărei cărți cu numele autorului sau traducătorului, locul și anul tipăririi, cum se află pe carte cu numerul cirilic, iar la cărțile, cărora le lipsește titlul, va indica pe scurt, în câteva rânduri materia despre care tractează.

3. Fiecare preot va transcrie și decopia per extensum și întocmai toate inscripțiunile ce se vor găsi: pe antiminsul de pe sf. prestol; ori pe alte antiminsuri mai vechi, pe pereții și pe clopotele bisericeii, sau pe cutare monument (cruce) din preajma bisericeii, precum și toate însemnările ce se vor găsi în cărțile bătrâne sau pe tablile lor indicând titlul cărții din care a scos însemnarea, și numele proprietarului.

4. Pentru fiecare biserică parohială preotul va arăta anul dela care există, cele mai vechi matricule ale botezaților, cununăților și reparațiilor, și de atunci purtatu-s'au matriculele fără întrerumpere, sau cu întrerumpere, și din care an lipsesc? Pe lângă matricule mai are biserica, oficiul parohial, vre-o colecțiune de alte documente, de pildă „Protocoalele circularelor“ bătrâne, și din care an? Are și avut'a comuna bisericească familii istorice, vrednice de pomenire sau cu diplome nobilitare și dela care domnitor și din care an datează diplomele nobilitare? Care sunt numele acelor familii? Cine au fost din timpurile cele mai vechi preoți în comună? Cine e astăzi preotul, ce școli a absolvat, pe lângă teologie? Când și prin care episcop s'a hirotonit? De câți ani e, și câți ani de serviciu are?

5. Tot în „Cronica bisericeii“ preotul va arăta începutul și istoricul școlii în comuna sa, cu numirea învățătorilor cari au funcționat până în prezent, materialul din care e zidită școala, starea ei de astăzi.

6. Care e numărul familiilor (caselor) și numărul sufletelor în parohie? Câți știu ceti și scrie din credințioșii bisericeii? Ce persoane sau bărbați mai însemnați au eșit și s'au distins în cursul timpului din respectiva comună.

7. Cât pământ propriu are biserica și cât are școala? Cât pentru dotațiunea preotului și cât pentru dotațiunea învățătorului? Are biserica vre-un fond sau vre-o fundațiune pentru cutare scop filantropic sau cultural, din ce constă și cât capital represintă.

8. Pentru bisericile din parohiile administrate, și cele din filiale, unde sunt biserici, preotul va face „Cronica“ osebită, indicând la care parohie matră aparțin; iar filialele, care nu au biserică proprii, precum și moșiile sau pusele, unde biserica are credințioși, se vor cuprinde și expune cu numirile lor în cronica bisericeilor din parohiile matre.

9. Preotul care, în oarecare părți ale lucrărilor d. e. la descifrarea și descopierii inscripțiunilor

slavone ori grecești, n'ar putea să satisfacă singur îndrumărilor date, din lipsa cunoștințelor necesare, se va adresa pentru explicare și îndreptare către cutare din colegii săi mai iscușiți, respective către protopresbiterul tractual.

10. Materialul adunat și tractat în chipul acesta în cronicile bisericeilor parohiale de către fiecare preot, se va subșterne oficiilor protopresbiterale până la 1/14 Septembrie 1905, iar protopresbiterii le vor înainta acestui Consistoriu până la 1/14 Octombrie 1905.

Oradea-mare, 27 Sept. (10 Oct.) 1904.

Vasilie Mangra, m. p.,

vicar-episcopial

— **Impăratul Wilhelm la înmormântarea regelui Saxoniei.** Impăratul Wilhelm va pleca la Dresda pentru a azista la înmormântarea regelui George al Saxoniei, care se va face la Dresda.

— **Moartea unui savant.** Se anunță din Helsingfors moartea lui Lemstroem profesor de fizică la Universitatea din Helsingfors și specialist în materie de magnetism și electricitate.

Lemstroem a luat parte la mai multe expedițiuni polare.

Așa a fost în expedițiunea la insulele Spitzberg, organizată de Nordenskiöld.

— **Atentat contra lui Ugron.** Mercurii la Betlenfalva un ziler secuț a îndreptat un atac descreeat împotriva cunoscutului campion al opoziției maghiare parlamentare Ugron Gábor. Puțin a lipsit de nu a fost stinsă vieța deputatului Ugron, dar și așa atentatul a avut drept rezultat frângerea brațului stâng al deputatului. Mercurii adică deputatul s'a dus la moșia sa din Betlenfalva unde a voit să supravegheze înmagazinarea cucuruzului. Un lucrător renitent cu numele Demeter Zakhariás nu voia să asculte de ceea-ce îi poruncise stăpânul, care în urma aceasta l'a certat; dar muncitorul nici după asta n'a dat ascultare poruncii, ba întorcea vintele deputatului, pe care se resti cu între-barea dură ca un adevărat Secuț:

— Ce cauți D-Ta (maga) între Secuți?

Deputatul revoltat de această purtare provocătoare a slujbașului său, îi trase o palmă. Acesta se retrase și după scurt timp se apropie de deputat cu un topor în mână, dar pe la spatele stăpânului cum se cuvine unui secuț curajos. În urma zgomotului pașilor dinapoia sa deputatul întoarsă capul de tot instinctiv dar chiar în momentul suprem, când lovitura de topor era să-i despice capul. Ugron în această situație de extrem pericol își ridică brațul stâng, cu care a parat lovitura depravatei existențe secuștii, dar toporul a fost prea tare izbit, așa că a frânt brațul deputatului. Criminalul om însă nu s'a îndestulit cu atâta, ci aruncă securea, și grăbi să pună mână pe un revolver din care descarcă asupra deputatului 3 focuri, dar țără să nimerescă. Atentatorul a fost deținut, după ce a fost desarmat de către ceilalți muncitori. Demeter este de altfel un criminal probat, care zăcuse 12 ani în temniță pentru crimă de omor.

Ugron a fost dus după întâmplarea asta la locuință unde imediat a fost luat în îngrijire medicală. Casul acesta destul de regretabil va lipsi pe deputatul Ugron mult timp dela participarea la acțiunea parlamentară, care este în perspectivă.

— **Kossuthiști curagioși.** E ceva nou, nu-i așa? Pe kossuthiști doar totdeauna așa i-am știut că pactează cu guvernul, și apucă câte un oșior pe după culise, când se poate, și-l rod.

Dar acum s'a sfârșit! Mai ales în Arad. Membrii kossuthiști ai congregației orășenești, într'un recent conventicul au hotărât, ca pentru toate locurile vacante de membri, vor candida la alegerile

viitoare, cari vor avea loc încurând, partizanii de ai lor; și vor căuta să valideze politica generală kossuthistă (sic!) și la oraș. Ei bine, sunt adorabili acești domni, cari au atâta curagiu, față cu un primar, aprobat de guvern, ridică statui „martirilor“. Sunt și mai adorabili acești oșoși, al căror glas în congregația comitatensă nici când nu se aude.

Șiăștia vor să răpună pe primarul, care nu va cere congregației mai mult decât sporirea impositelor suplimentare.

Și Müller n'are să le voteze? Dear' e om galant!

— **Cununie.** Anunțăm cu deosebită plăcere că domnul Petru Vasilon harnicul funcționar al institutului „Victoria“ își va serba cununia cu d-șoara Hermina Vuia fiica d-nei Livia Dr. Vuia, Marți în 25 crt. la 5 ore după-ameaz în catedrala din Arad. Felicitările noastre sincere.

— **Din Belgrad.** Oficerii francezi care au asistat la încoronarea regelui Petru al Serbiei, au refuzat invitația oficerilor garnizoanei din Belgrad de a azista la banchet, alături cu regicizii.

Au declarat că vor să fie numai oaspeții regelui, camaradul lor, și a nu se amesteca în neînțelegerile politice rezultând din sfârșitul tragic al precedentei dinastii.

— **Agitația studenților universitari din România contra noulor taxe Universitare.** Comitetul de redacție al „Gazetei Studenților“ a primit înștiințare dela studenții Unversitari din Iași că o delegație de studenți Ieșeni, compusă din d-nii: C. G. Toma, D. Haasnaș, V. Stănescu-Putna, P. Bogdan, Gr. Vasiliu și I. V. Ionescu. s'a prezentat d-lui Ministru Haret la Iași, cerându-i suprimarea noulor taxe universitare de examen ce sunt foarte împovărătoare pentru studenți.

D. Ministru Haret a primit delegația cu multă bună-voință, promițând că va lua imediat următoarele dispozițiuni, pentru Studenții ambelor universități:

Vor fi scutiți de taxe:

1) Bursierii 2) Cei ce au absolvit cursurile și cari au dat un număr oarecare de examene 3) Cei lipsiți de mijloace și cari din diferite motive nu vor putea să-și procure acte de pauperitate. Aceștia vor fi scutiți de decanul facultății respective.

— **Hiene!** Confratele „Aradi Kozlony“ aduce știrea, că avocatul Dr. Șteva Udiczky din Chichinda-Mare a murit, în mod repetin, în urma unei inflamațiuni ce a avut la gât și care la început părea neprimejdioasă.

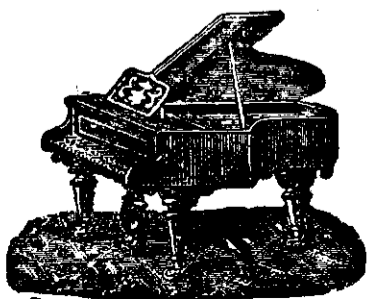
Modul cum parentează ziarul maghiar înțetarea din viață a unui avocat și sârb cinstit este revoltător.

Advocatul Udiczky a avut fericirea de a fi om întreg, de a-și iubi neamul și de a detesta și înfrunta stupiditățile șoviniste. Îi cântă deci, la cap, drept vecinica pomenire, masonicul Kozlony: „Poate otrava urei față de maghiari a fost în inflamațiune, de așa în grabă l-a omorât“.

Să știe confratii șovinisti, că ura lor stupidă provoacă legitima noastră revoltă, care nu-i va ierta, în ceasuri grele. Căci fanatismul, fanatism să fie, moral, face minuni; fanatismul stupid, ca cel șovinist, nici pe morți nu-i lasă în pace. Dar vii se răzbună.

— † Ioan Leucuța preot în Calacea a răposat subit, lăsând în adincă întristare număr-oasa sa familie, soția și cinci copii minoreni, precum și număr-oase rudeni.

Răposatul a fost un harnic și cinstit preot; moartea lui lasă un gol simțit în corpul preoției noastre gr.-or. române.

Faix Jacques

385 fabricant de piano

strada Batthyányi Nr. 35. acordare de piano

Recomandă atelierul său de piano bine asortat, primește ori ce lucru aparținător acestei branșe precum și

Are în deposit
PIANE

de primul rang fabricate în Viena, în patrie și fabricate proprii, pe cari le vinde cu garanță pe bani și pe lângă prețuri de concurs

Inchiriere de piano cu luna.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și să mângâie pe cei rămași în jale în urma lui!

Din partea familiei am primit următorul anunț funebru:

Subscriși în numele lor, a număroaselor rudenii și cunoscuți, cu inima frântă de durere fac cunoscută trecerea din viață a neuitatului lor: soț, fiu, tată, frate, ginere și cumnat: *Ioan Leucuța*, paroh ort. rom. întâmplat în Calacea, azi la orele 8 a. m. în mod repentin, în anul 38 al etății, iar al căsătoriei și preoției 14. În mormântarea va avea loc în 6/19 l. c. la 11 ore a. m. în cimitierul gor.-or. din loc. Maximilian Leucuța, Maria Popovici, părinți. Stefan, Todor, Luiza, Mărivara, frați și surori. Elena Leucuța n. Trailescu, ca soție. Traian, Nițu, Aurel, Veturia și Maxim, fii. Lazăr Trailescu, socru. Dr. Ioan Trailescu, Pavel Trailescu, cumnați și familia.

— **Regele George al Saxoniei murind**, urmașul său la tron este *Frideric August*, bărbatul principesei celebre Luiza.

E întrebare acum, ce atitudine va lua noul rege față de soția necredincioasă, mama copiilor săi, care avea să împartă mărirea tronului, căci știut este, că clironomul *Frideric August* este o fire cu mult mai blajină și concesivă decât răposatul rege, tatăl său.

— **Reliquiile lui Rákoczy**. Ziarul „Budapesti Hirlap”: anunță că tratativele cu Poarta otomană pentru aducerea în patrie a osemintelor principelui *Francisc Rákoczy* și a altor maghiari îngropați la Ismiț și Rodosto, în Turcia, sunt aproape terminate. Aducerea osemintelor însă va avea loc numai în primăvara anului viitor.

— **Greva din Marsilia**. Marea grevă din Marsilia este complet sfârșită. Lucrătorii Cărbunari cari, singuri, nu reluase rălucrul, s-au reîntors în post Vinerea trecută.

Consiliul comunal din Marsilia a votat o sumă de 30.000 fr. de împărțit între familiile cele mai împovărate ale foștilor greviști.

— **Moartea unei principese**. Principesa Esturilor sora Regelui Spaniei, a născut, înaintea de termen, o fată. Cauza este un deranjament intestinal.

Principesa a murit în urmă, fulgerată de o congestiune cardiacă.

— **Arestarea unui asasin**. Poliția a arestat pe Klein urmărit de poliția austriacă pentru asasinarea proprietarului *Sikora* dela Viena, crimă săvârșită în ziua de 8 Octombrie.

— **Expoziția Vereșciaghin**. — Societatea pentru încurajarea artelor frumoase din Petersburg a organizat o expozițiune a operilor celebrului pictor *Vassili Vereșciaghin*.

Printre operele expuse se găsește studiile făcute de artist asupra epopeei din 1812, între altele un bătrîn grenadir francez în mărime naturală.

— **Telegrama contesei Montignoso**. Fosta moștenitoare de tron Luisa de Saxonia, care dela scandalul din Drezda încoace poartă numele de contesă *Montignoso*, a adresat din incidentul morții regelui *George* o telegramă fostului ei bărbat, moștenitorul de tron *Frideric August*, în care contesa regretă moartea fostului ei socru. Răspuns însă n'a primit.

— **Invitare**. „Comitetul parohial gr.-cat din Rebrîșoara, are onorul a vă invita la sfințirea bisericii nou edificată din loc, care se va celebra Duminecă în 30 Octombrie st. n. a. c. Program: Duminecă dimineața la orele 8 actul sfințirii și liturgia solemnă. La ora 1 p. m. banchet, couverta 2 cor. Seara la 7 ore petrecere cu dans în sala școlii contes. Prețul intrării de pers. 1 cor. Rebrîșoara 16 Octombrie 1904. *Comitetul aranjator*.

Sfaturi economice.

Pomi roditori. Ministerul agriculturii a publicat acum condițiunile pe lângă cari se vând pomii roditori cultivați în școlile de pomologie ale statului. Comandele se pot face până la 15 Decembrie. Preoți și învățători pot recurge, cu petiție cu timbru de o coroană, pentru a li-se vinde pomii roditori cu jumătate de preț

Altoii se vând până când mai este numărul celor pregătiți pentru vânzare, cu câte-un filer de bucată, la preoți, școale pomologice etc.

Castanele sălbatece ca nutreț. Castanele sălbatece sunt de două ori mai nutritive decât fănuțul cel mai bun și aproape așa de folositoare ca bucatele. Bine face deci cel ce le folosește ca nutreț pentru vite.

Find cam amare, dobitoacele la început nu le mănâncă; obicinuindu-să însă cu ele, le mănâncă cu mare poftă.

Nainte de folosire să le ținem la aer, ba dacă le uscăm, cu atâtă mai bine, căci își pierd gustul lor amar și mai ușor se mistuiesc.

Voind a le întrebuița timp mai îndelungat, să le uscăm temeinic, căci rămânând umede, mucezece.

Date ca nutreț, să le bucătățim și să le mestecăm cu pospai. Nici nu e nevoie să dați alt nutreț vitelor. Ast-an s'au făcut destule; să le adunați deci cu îngrijire și să le păstrați.

Din castane sălbateci dați vacilor zilnic 3—5 kilograme, vitelor cornute mai în putere 10 kilograme oilor $\frac{1}{2}$ kilograme, cailor 3—4 kilograme.

Sarea pentru vite. Sarea mai ieftină pentru vite s'a pus deja în circulație. Di jude să spună negustorului prin comună, ca să țină în prăvălia sa și din sarea cea mai ieftină pentru vite.

Găște italiene puteți comanda dela următoarele Doamne: *Spilka Antalné (Mező-kovács-háza)*, *Weinrich Lajosné (Battonya)* și *Sármezey Antalné (Mezőkovács-háza)*. Găini bălțate, dintre cari una cântărește până la 1 kilogram, iar un ou cam 70 gr. să comandați dela economul *Szalay János (Szolnok)*.

Depărtarea ruginii de fier. Când e nouă să face frecând cu unt de măsline, mai bine cu un dop de plută. În cazul când rugină e mai veche, atunci să amestecă unt de măsline cu floare de pucioasă, care să face un fel de cocă și să freacă fierul cu pielea oarecare, după ce s'a lăsat câțva timp coca pe fier.

ECONOMIE.

Arad, 19 Octobrie.

Gardul viu. Gardul viu se croește din acele feluri de arbori, pomi și tufe, cari rabdă la ger, cresc repede și au însușirea a naște numeroase frunze și ramuri puternice.

Mai pe sus de cât oare care altă plantă, este păducelul, o tufă ramuroasă, care pare a fi înadins zidită pentru gardul viu.

Gardul viu nu se fură, nu arde și este mai ieftin decât gardul mort de nuele și pari. Odată croit cum să cuvine și îngrijit gardul viu și în deosebi gardul de păducel trăește sute de ani, în vreme ce gardul mort nu ține decât cel mult șapte ani. În urma retăzării meșteșugite gardul viu crește repede, făcând număroase ramuri și mlădițe, cari împodobesc a apăra pometurile și grădinile de vite și oameni răi. Căci nu trec 7 ani și din gardul de păducel să croește o țasătură împletită așa de deasă, încât nici puii de găină nu să pot furișa, necum să străbată dobitoacele mai mari. Plantat pe marginea drumurilor și fănațelor, gardul viu se face cel mai puternic scut împotriva turmelor și ciurdelor călătoare, slujind tot-odată de cuib și adăpost pentru șopârle, broaște, arici, paseri și alte asemenea dobitoace folositoare. Gardul de păducel rabdă la ger și la secetă și are prețioasă însușire a nu produce pui din rădăcini; prin urmare el nu împiedecă creșterea și cultura plantelor din vecinătate.

Pe fiecare zi vedem, că în țara noastră lemnele să scumpesc tot mai mult chiar și în părțile, cari până ieri gemeau sub povara pădurilor uriașe.

Poporul nostru urmează a stărpi tufșurile și a pustii până și rămășițele bătrânelor păduri, slutind vărșurile și crengile arborilor și scoțând tufe cu tulpini cu tot. Aceasta obicinuință atât de păgubitoare este în mare parte sprijinită prin faptul, că țărani nostrii zvând să îngrădească grădina, pometul, etc., nu știu decât să alerge în pădure spre a-și aduna mulțime de nuele, stâlpi și scânduri. Prin o cultură cât mai răspândită a

gardurilor vii câte zeci de mii nuele și scânduri, etc., s'ar cruța, câte păduri nu ar rămâne sentite de vecinicile ciuntiri și câte tufșuri nu s'ar putea susține pentru scopuri mai potrivite.

În fața multelor și marilor foloase atinse mai sus recomandăm dar cu toată stăruința cultura cât mai întinsă a gardurilor vii de păducel. Proprietarii, sătenii mai inteligenți, d-nii învățători și preoți nostri să dea cel dintâi pildă bună și gardurile de păducel vor afla destui prieteni între țărani.

Progresele economice ale României.

În curgerea acestui timp, care se prelungește până la 1903, România pune temelia dezvoltării ei economice, prin concursul mai ales al unei legi făcută pentru încurajarea industriei naționale. Și astăzi, nu numai industria petroleului cu derivatele lui, uleiurile grele și benzinele, a luat o mare întindere prin venirea capitalurilor străine, ci și alte industrii mai înfloresc în diferite centre ale regatului.

Astfel este fabricarea postavurilor, sticlei, cimentului, zahărului, hârtiei, ferăstraelor pentru scânduri, alimentate de bogatele păduri ale Carpaților, fabricarea uleiurilor vegetale, conservelor alimentare, etc. Toate aceste industrii răpândesc în țară un minimum de 350 milioane franci pe an, care întrețin munca națională.

Este dar de înțeles că la preînnoirea convențiilor de comerț, România se preocupă să garanteze munca națională asigurându-i o protecțiune bazată pe interesele cele mai serioase. Se va ști în curând în ce măsură tractatul cu Germania favorizează această politică economică.

Dacă, precum este îngăduit a crede că guvernul din București a isbit să facă a i-se admite drepturi în destul de protecțiune pentru industriile susceptibile de o dezvoltare naturală, nici o îndoială nu poate fi ca activitatea economică a României va lua un nou sbor.

PREȚUL CEREALELOR.

Piața din Budapesta.

— 19 Octombrie.

	kgr.			Coroane.
Grâu	77	"	— — — —	10.25—10.35
Grâu	78	"	— — — —	10.35—10.45
Grâu	79	"	— — — —	10.45—10.55
Grâu	80	"	— — — —	10.50—10.65
Săcară	50	"	— — — —	7.65—7.75
Orz	50	"	— — — —	7.25—7.35
Ovăs I	50	"	— — — —	7.10—7.35
Ovăs II	50	"	— — — —	6.95—7.10
Cucuruz				
nou	50	"	— — — —	7.35—7.50

Piața din Timișoara.

— 19 Octombrie.

	kgr.			Coroane.
Grâu	77	"	— — — —	9.60—9.65
Grâu	78	"	— — — —	9.65—9.70
Grâu	79	"	— — — —	9.70—9.75
Grâu	80	"	— — — —	9.75—9.80
Săcară	50	"	— — — —	7.30—7.35
Orz	50	"	— — — —	7.30—7.40
Ovăs I	50	"	— — — —	7.60—7.70
Ovăs II	50	"	— — — —	6.85—6.90
Cucuruz				
nou	50	"	— — — —	7.55—7.55

Piața din Lugoj.

— 19 Octombrie.

	kgr.			Coroane.
Grâu	77	"	— — — —	— — — —
Grâu	78	"	— — — —	9.60—9.70
Grâu	79	"	— — — —	9.60—9.70
Grâu	80	"	— — — —	9.70—7.70
Săcară	50	"	— — — —	6.10—6.40
Orz	50	"	— — — —	— — — —
Ovăs I	50	"	— — — —	8 — 8.20
Ovăs II	50	"	— — — —	— — — —
Cucuruz				
nou	50	"	— — — —	7.65—7.70

Bibliografie.

Au apărut de Dr. Augustin Bunea canonic metrop. 1. *Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa*, schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. *Cestiuni din dreptul și istoria bisericii românești unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 filer. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. *Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein*, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

4. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în Schematismul arhidiececesei de A.-Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. *Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron*, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. *Vechile episcopii românești: a Vadului, Geoagiului, Silvașului și Belgradului*, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 sor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. *Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovic*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 filer. (pentru România 5 lei).

8. *Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse*. Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spendându-se banii înainte, — ori contra rambursă.

390 — 2

Felurimii.

Lumea înnebunește. Un doctor american, Podstala, a făcut o descoperire într'adevăr senzațională. După doctorul acesta numărul nebunilor sporește în mod progresiv și constant. Acum, ar fi în lume un nebun, la o sută cincizeci de persoane cu vedite tendințe la nebunie.

Pe de altă parte, doctorul Lynch, un alt american, conchide spunând că peste opt-sute de ani cei cu mintea întreagă vor fi considerați ca fenomene și poate că vor fi închiși în ospiciile de... sănătoși. Cine știe? Când nebunii vor forma majoritatea și vor fi considerați ca oameni cuminți, și cei cuminți vor fi luați drept nebuni. poate că lumea va merge mai bine.

Totuși această statistică ar trebui să dea de gândit celor cari cugetă la generațiile viitoare.

Convocare.

În înțelesul § 154 din legea comercială, P. T. acționari ai institutului de credit și economii «Agricola» din Ecica-română sunt convocați prin aceasta la adunarea generală constituantă, ce se va ține în Ecica-română la 31 Octombrie st. n. 1904.

Nr. 403

Fundatorii.

INSERTIUNI și RECLAME.

Un cand. de adv. român, dr. Iuris, cu praxă bună, își cearcă post într'o cancelarie advocațională lângă tribunal.

A să adresa la Administrația «Tribunei».

404 1—3

O tânără învățătoare cvalificată de rel. gr.-or. posedă limba română, maghiară și germană, caută loc la o familie inteligentă de a pregăti băiații privați pentru școalele elementare. Pretensiunile nu sunt mari; a se adresa la administrația «Tribunei».

383

In binevoitoarea atențiune. Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că începând cu 12 Octombrie îmi vînd marfa cu prețuri esențial reduse. Cu distincă stimă: *Nadler Lajos*, magazin de vestminte de modă, bărbătești și femecești Arad, Piața Andrassy Nr. 16.

400

Igaz Sándor

382

ciasornicar și giuvaergiu.

== ARAD, Piața Libertății ==

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpăra p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.

Un candidat de avocat, cu praxă în afacerile advocaționale, posedător de limba germană în ori care minut să angajază în cancelarie advocațională.

Adresa: *Vasile Pap*, cand. de avocat Madarász p. u. Nagy O.-Szalonta.

Nr. Telef. 378.

Nr. Telef. 378.

In atențiunea domnilor voluntari! CZIRÁKY ALAJOS

croitorul regim. 33 de inf. ces. reg.

ARAD,

359

In colțul străzii Comitatului (Tabajdi Károly) și a pieții Andrassy.

Am onoare a recomanda în binevoitoarea atențiune a domnilor voluntari magazinul meu bogat asortat cu uniforme militare de tot armamentul.

Confecționez tot felul de uniforme și ajustări pentru prețuri convenabile, executate în modul cel mai bun.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recuise de argint, seduli de amanetare cumpăra pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Strada Bisericii (Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

Se caută un învățacel.

Nr. Telefonului 438.

381

Prima Societate de Credit Funciar Român din București.
PUBLICAȚIE.

Să aduce la cunoștința generală că Lună 18/31 Octombe a. c. se vor trage la sorți scrisuri funciare rurală pentru un capital de lei 1.397.400.— din cari scrisuri de tipul 5% — a 46-a

tragere — în valoare de lei 1.270.300.— și scrisuri de tipuri 4% — a 11-a tragere — în valoare de lei 127.100.

Tragerea la sorți se va face în ședință publică în localul Ad-ției Primei Societăți de Credit Funciar Român din București str. Colței 27 la orele 3 p. m. în prezența Consiliului de Administrații, a Comisarului Guvernului, a proprietarilor asociați și a detentorilor de titluri ce vor voi a asista, și a celui alt public asistent.

Nr. 395 1—4

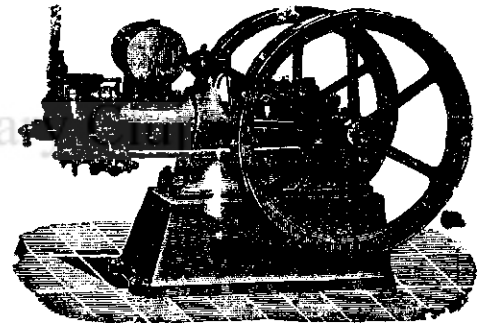
Direcțiunea.

Damele Engleze, nici odată nu folosesc cremă, ci lapte de castraveți, care se poate căpăta în calitate veritabilă engleză în farmacia lui Balassa K. Budapesta, Erzsébetfalva. Are efect necondiționat sigur și este un mijloc cosmetic inofensiv, care deja după-o scurtă folosire îndepartează alunitele petele de ficat, zgrăbunțele nutesseri, și tot felul de impurități faciale, dând teantului un aspect tinereșc și viori. Să fim cu atențiune, că pe fiecare flacon să se poată ceti numele lui Balassa. Un flacon 2 cor., săpun de castraveți veritabil englez 1 cor., pudră de castraveți 1 cor. 20 bani. Se poate căpăta în ori-care farmacie; prin poștă se trimite de către farmacistul Balassa Kornél, Budapesta, Erzsébetfalva Deposit principal la farmacia lui Földes Kelemen, și drogueria lui Vojtek és Veisz.

367

Numărul Telefonului 86.

Birou de mecanica și atelier de mașini.
Intreprindere de instalațiuni de gaz și apaducte.

BEER ISTVÁN
inginer privat.

TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS, Küttl-tér

Tot felul de instalațiuni de iluminare de ori-ce sistem, deposit de reflectori, instalațiuni de băi și closete.

Executare specialistă de reparațiuni de mașine și cazane.

318

Planuri și bugete gratuite.

Numărul Telefonului 86.

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a p. t. public, că pe Strada Kossuth Nr. 43 în Arad a trecut în posesiunea mea

prăvălia de faur

(mai nainte a lui Stamberger Jozsef)

După o experiență de mai mulți ani câștigată în faărici din Budapesta și Viena, am ajuns în plăcuta situațiune să pot îndeplini tot felul de lucrări dela cele mai simple până la cele mai complicate prompt și pentru prețuri foarte culante.

Rugând binevoitorul sprijin al onor. public, rămân Cu deosebit respect:

Végh István

măestru măsur.

337

Redactor responsabil: Ioan Russu-Șirinau.
Editor-proprietar: George Niehla.

4%

BANI!

41/20/0

pe realități și bunuri cu 4—4½% amortizațiune la locul I. și II. fără spese anticipative, precum și credit personal exoperează grabnic, culant și sigur

PHILIPP GRÜN WALD,

Agentură de bancă, Incasso,

Biurou de informațiuni

320

TEMESVÁR, Józsefváros, Küttl-tér Nr 5.

Maî departe mijlocesc vinderea și cumpărarea de case, bunuri, cafenele, hoteluri, restaurante, prăvălii de tot felul; am prenotate case pentru vânzare dela 2000—140.000 coroane depunerii favorabile de capitaluri cu 7½—8% venit curat, vindere de pământe etc., arende de pământe dela 100 jugăre în sus.

41/20/0

40/0

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Spre binevoitoarea atențiune!

386

Subscrisul imi permit a anunța cu stimă P. T. Public din *Oravița și jur*, că am deschis de maî mulți ani în casa mea proprie vis-à-vis de casa lui Medii un

Atelier pentru haine bărbătești.

Basat pe cunoștințele mele în croit și executare fina ce le-am câștigat în decurs de maî mulți ani în primele ateliere din capitală, pot servi pe On. mușterii cari mă vor onora cu comande cu *croiul cel maî nou englez și francez*.

Rog în special cu umilință inteligența română — și cu considerare la faptul că sunt român — să binevoiască a mă onora cu comanda D-lor.

Pentru serviciu prompt și efeptuire solidă garantează.

Cu toată stima: **P. COLARIU**

croitorie engleză și franceză.

— ORAVIȚA, în casa proprie, stada principală. —

Stofe proaspete în deposit

Stofe proaspete în deposit

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Cursul pentru pregătirea maî departe a tinerilor și lui

CZOBOR OTTO, ARAD.

Pregătește pentru examenul de admisiune la obținerea dreptului de voluntariat.

În curs funcționează profesori de forță. De plasarea elevilor din provincie se îngrijește direcțiunea cursului. La recercări servește cu informațiuni

CZOBOR OTTÓ

358

conducătorul cursului.

— Kossuth-utca Numărul 41. —

MÁRTONYI VICTOR

tinichier de zidiri și arte, instalator de apeducte.

Se recomandă mult onoratalui public pentru pregătirea de ori-ce lucrare de tinichier.

— Prețuri solide. — — Esecutare promptă. —

Distins cu premiu la expoziția milensară.

— Stipendiu de Paris. —

Cu stimă:

MARTONYI VICTOR

334

ARAD. Local: Piața Boros-Béni Nr. 2.

Locuința: Strada Sárossy Nr. 2.

(Casa d-lui Purcariu).

KALMÁR JÓZSEF

prăvălie de aparate electrice.

ARAD, Salacz-utca 2.

341

Are în deposit:

bicicle de primul rang

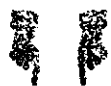
precum și toate părțile constitutive pentru bicicle, gumă și lămpi de acetylen!

În atelierul său

reparează, transformă și mărește bicicle cu roate mobile.

Primește emallarea de bicicle în foc, nichelarea părților constitutive de bicicle, sau ori-ce reparațiuni de felul acesta.

— Condițiuni de plătire favorabile. —

Montează:

telefoane cu încopciare de cerc ori catrală.

Telefoane mici de case, instalări de clopoțele electrice, ori repararea acestora.

— Prețuri culante. —

Are în deposit:

Mașini de cusut SINGER

Mașine cu suveică rotunda sistem Singer ori mașini de cusut pentru odai.

În atelierul său

se primesc tot felul de reparațiuni aparținătoare acestei branșe.

Se primesc reparațiuni de mașine de brodat în rate favorabile lunare.

Nr. Telefonului pentru oraș și comitat 242.